

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ

Γεν. Διεύθυνση Θεσμικής κι Επιχειρησιακής

Υποστήριξης ΕΣΠΑ

Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων και

Χρηματοδοτικών Εργαλείων (ΕΥΚΕ-ΧΕ)

ΕΥΚΕ-ΧΕ: 966

Ταχ. Δ/ση: Νίκης 10, 3ος όροφος,
10563, Αθήνα

Πληροφορίες: Αθανάσιος Παπαηλιού

Τηλέφωνο: 210 3742069

Email: a.papailiou@minfin.gr

**Προς: Ε.Υ.Δ. Ε.Π. Περιφέρειας
Κρήτης**

Δ. Μποφώρ 7

Τ.Κ. 712 02 Ηράκλειο

Θέμα: Γνωμοδότηση για την ύπαρξη ή μη στοιχείων Κρατικών Ενισχύσεων σε πράξεις προς ένταξη στις προσκλήσεις με τίτλο «Δράση 4.11.2.2 - Κέντρα Κοινότητας (νέες δομές)» και «Δράση 4.11.3.1 - Δομές Παροχής Αγαθών (νέες δομές)»

Σχετ: Το από 22/07/2024 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της Υπηρεσίας σας (αρ. πρωτ. εισερχομένου ΥΠΟΙΚ 106536/ΕΥΚΕ-ΧΕ 966/22-07-2024).

Σε συνέχεια του ως άνω σχετικού με το οποίο μας κοινοποιήθηκαν, προς γνωμοδότηση αναφορικά με ενδεχόμενη ύπαρξη στοιχείων κρατικής ενίσχυσης, τα σχέδια πρόσκλησης με τίτλο «Δράση 4.11.2.2 - Κέντρα Κοινότητας (νέες δομές)» και «Δράση 4.11.3.1 - Δομές Παροχής Αγαθών (νέες δομές)» και ζητείται η άποψη της Υπηρεσίας αναφορικά με την υπαγωγή ή μη στο καθεστώς των Κρατικών Ενισχύσεων των εν λόγω δράσεων και λαμβάνοντας υπόψη το θεσμικό πλαίσιο των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σημειώνονται τα εξής:

1.1 Σύμφωνα με το σχέδιο της πρόσκλησης με τίτλο «Δράση 4.11.2.2 - Κέντρα Κοινότητας (νέες δομές)», αντικείμενό της είναι η δημιουργία και λειτουργία ενός Κέντρου Κοινότητας, σε Δήμους της Περιφέρειας Κρήτης (που δε διαθέτουν ενταγμένη συγχρηματοδοτούμενη πράξη για τη λειτουργία Κέντρου Κοινότητας κατά την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, στο πλαίσιο του Προγράμματος «Κρήτη»).

**Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

Τα Κέντρα Κοινότητας θα ενισχυθούν και θα παρέχουν διευρυμένες υπηρεσίες σύμφωνα με τις βασικές αρχές του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων [Εγγύηση για το Παιδί, Στρατηγική Αποϊδρυματοποίησης, Μακροχρόνια Φροντίδα κλπ].

Προβλέπεται:

- i) η πλήρης ενεργοποίηση και εφαρμογή των 3 συστημάτων του Γεωπληροφοριακού Συστήματος στο πλαίσιο του Μηχανισμού Παρακολούθησης Κοινωνικής Πολιτικής στο σύνολο των δομών (Κέντρα Κοινότητας, Δομές αντιμετώπισης της φτώχειας, Δομές ηλικιωμένων, ΑμεΑ, κτλ),
- ii) η σύνδεση με όλες τις δομές που αφορούν στην κοινωνική προστασία και παραπομπές σε αυτές,
- iii) η ανάπτυξη και εφαρμογή της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης Πρόσβασης στην Κοινωνική Προστασία, η οποία θα επιτρέπει στα ωφελούμενα άτομα να:
  - α) λαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τις διαθέσιμες υπηρεσίες/οφέλη που υπάρχουν και ενδέχεται να δικαιούνται σε κεντρικό και τοπικό επίπεδο,
  - β) λαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τις υπηρεσίες πρόνοιας/επιδόματα,
  - γ) λαμβάνουν «επείγουσες ενημερώσεις», καθώς το σύστημα θα αναγνωρίζει τις υπηρεσίες που έχει ήδη λάβει ο/η χρήστης/στρια.

Ως ομάδες στόχος ορίζονται οι εξής:

Γενικός Πληθυσμός, Υπήκοοι Τρίτων Χωρών, Ευάλωτες Κοινωνικές Ομάδες, Περιθωριοποιημένες Κοινότητες Ρομά.

Ο Δικαιούχος μπορεί επίσης να αιτηθεί πρόσθετο προσωπικό για τη δημιουργία κινητής μονάδας για την εξυπηρέτηση ατόμων απομακρυσμένων περιοχών του ιδίου ή γειτνιάζοντα Δήμου, εφόσον το τεκμηριώνει κατάλληλα.

Βάσει των μελετών αξιολόγησης των υφιστάμενων Κέντρων Κοινότητας, αλλά και της εκπόνησης νέων Σχεδίων Δράσης για την ενίσχυση των Κέντρων Κοινότητας, ενδέχεται να προκύψουν νέες προδιαγραφές όσον αφορά το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας τους και τις παρεχόμενες υπηρεσίες αυτών, οι οποίες θα είναι δεσμευτικές για τους Δικαιούχους.

Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη που διατίθεται για την ένταξη πράξεων με την παρούσα πρόσκληση ανέρχεται σε 1.550.000,00€.

Δυνητικοί δικαιούχοι είναι ο Δήμος Οροπεδίου Λασιθίου, ο Δήμος Βιάννου Νομού Ηρακλείου, ο Δήμος Αγ. Βασιλείου, ο Δήμος Αμαρίου, ο Δήμος Σφακίων, ο Δήμος Καντάνου Σελίνου και ο Δήμος Ανωγείων Νομού Ρεθύμνης.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1.2 Σύμφωνα με το σχέδιο της πρόσκλησης με τίτλο «Δράση 4.11.3.1 - Δομές Παροχής Αγαθών (νέες δομές)», αντικείμενό της είναι η ανάπτυξη, για τέσσερα χρόνια, νέων Δομών Παροχής Αγαθών (κοινωνικά συσσίτια, παντοπωλεία, φαρμακεία), σύμφωνα με τις ανάγκες του πληθυσμού των Δήμων.

Θα χρηματοδοτηθούν νέες δομές αγαθών σε Δήμους οι οποίοι δε διαθέτουν συνεχιζόμενες συγχρηματοδοτούμενες δομές.

Το κοινωνικό παντοπωλείο διανέμει, σε τακτική βάση, σε ωφελούμενα άτομα που το έχουν ανάγκη, τρόφιμα, είδη παντοπωλείου, είδη ατομικής υγιεινής, κατεψυγμένα προϊόντα, είδη ένδυσης και υπόδησης, βιβλία, παιχνίδια, cd κλπ.

Η δομή παροχής συσσιτίων λειτουργεί με σταθερό ωράριο, πληροί τις κείμενες υγειονομικές διατάξεις, έχει συγκεκριμένη ελάχιστη δυναμικότητα παροχής γευμάτων και παράλληλα συνδέεται με τις τοπικές επιχειρήσεις, σχολεία, την τοπική κοινωνία κ.α. για την σίτιση των ωφελούμενων.

Το κοινωνικό φαρμακείο παρέχει, σε ωφελούμενα άτομα, δωρεάν φάρμακα, υγειονομικό υλικό και παραφαρμακευτικά προϊόντα, τα οποία εξασφαλίζει μέσω συγκεκριμένων συνεργασιών με φαρμακοβιομηχανίες και τοπικούς φαρμακευτικούς συλλόγους, καθώς και από τη συμμετοχή και κινητοποίηση συλλογικών φορέων, επιχειρήσεων και πολιτών.

Ως ομάδες στόχος της Δράσης ορίζονται οι Ευάλωτες Κοινωνικές Ομάδες.

Για τη βελτιστοποίηση της λειτουργίας των δομών προγραμματίζεται:

- ενεργοποίηση και εφαρμογή και των 3 συστημάτων του Γεωπληροφοριακού Συστήματος στο πλαίσιο του Μηχανισμού Παρακολούθησης Κοινωνικής Πολιτικής
- σύνδεση με όλες τις δομές που αφορούν στην κοινωνική προστασία
- ανάπτυξη και εφαρμογή της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης Πρόσβασης στην Κοινωνική Προστασία.

Η λειτουργία και η συγχρηματοδότηση των Δομών θα επαναεξεταστεί υπό το πρίσμα ενός σχεδίου βιωσιμότητας και για τη θέσπιση ενός νέου μοντέλου παροχής υπηρεσιών στο επίπεδο της κοινότητας, το οποίο δύναται να ενσωματώνει περισσότερες υπηρεσίες. Αλλαγές που τυχόν προκύψουν από την ανωτέρω διαδικασία θα αποτυπωθούν στην Ενδιάμεση Αναθεώρηση του Προγράμματος το 2025.

Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη που διατίθεται για την ένταξη πράξεων με την παρούσα πρόσκληση ανέρχεται σε 950.000,00€.

Δυνητικοί δικαιούχοι είναι Δήμοι, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) (με την προϋπόθεση ότι θα έχουν υπογράψει συμφωνητικό (σύμφωνο) συνεργασίας με το Δήμο στον οποίο θα χωροθετηθεί η δομή), Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (ΚΟΙΝΣΕΠ) του νόμου

4019/2011, Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης (ΚΟΙΣΠΕ) του 2716/1999 (αρ. 12) και Λοιποί φορείς καθ' αρμοδιότητα.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ως κρατικές ενισχύσεις ορίζονται οι «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό δια της ευνοϊκής μεταχείρισεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής [...], κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ των κρατών μελών συναλλαγές».

Με βάση την Ανακοίνωση της Επιτροπής για την έννοια της Κρατικής Ενίσχυσης (2016/C 262/01), που εξειδικεύει το άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις εφαρμόζονται μόνο όταν ο αποδέκτης της ενίσχυσης είναι «επιχείρηση». «Επιχειρήσεις» θεωρούνται οι οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τις διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησής τους. Συνεπώς, ο χαρακτηρισμός μιας συγκεκριμένης οντότητας ως επιχείρησης εξαρτάται αποκλειστικά από τη φύση των δραστηριοτήτων που ασκεί. Μεταξύ άλλων, ο χαρακτηρισμός μιας οντότητας ως επιχείρησης συνδέεται πάντα με συγκεκριμένη δραστηριότητα. Μια οντότητα που ασκεί τόσο οικονομικές όσο και μη οικονομικές δραστηριότητες πρέπει να θεωρείται επιχείρηση μόνο σε σχέση με τον πρώτο τύπο δραστηριοτήτων. Για να γίνει διάκριση μεταξύ οικονομικών και μη οικονομικών δραστηριοτήτων, το Δικαστήριο έχει επανειλημμένα αποφανθεί ότι κάθε δραστηριότητα που συνίσταται στην παροχή αγαθών και υπηρεσιών στην αγορά αποτελεί οικονομική δραστηριότητα.

Βάσει του σημείου 17 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης (2016/C262/01), όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01), «το άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση όπου το Δημόσιο ενεργεί «ασκώντας δημόσια εξουσία» ή όταν οι δημόσιες οντότητες ενεργούν «υπό την ιδιότητά τους ως δημόσιες αρχές». Μια οντότητα μπορεί να θεωρηθεί ότι ενεργεί ασκώντας δημόσια εξουσία σε περίπτωση που η εν λόγω δραστηριότητα εμπίπτει στις ουσιώδεις λειτουργίες του κράτους ή συνδέεται με τις λειτουργίες αυτές λόγω της φύσεως, του αντικειμένου και των κανόνων στους οποίους υπόκειται».

3. Στην περίπτωση που κριθεί ότι οι δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν μέσω των υπό εξέταση Προσκλήσεων αφορούν σε οικονομική δραστηριότητα και ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, είναι αναγκαίο να διαπιστωθεί εάν πληρούνται σωρευτικά οι προϋποθέσεις του άρθρου 107 παρ. 1 ΣΛΕΕ για την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης:

- α) χρηματοδότηση με κρατικούς πόρους,
- β) χορήγηση οικονομικού πλεονεκτήματος,
- γ) επιλεκτική μεταχείριση,
- δ) επίδραση στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές και νόθευση ή απειλή νόθευσης του ανταγωνισμού.

Η σωρευτική πλήρωση των ανωτέρω προϋποθέσεων είναι αναγκαίο να εξεταστεί τόσο σε επίπεδο (α) δικαιούχου όσο και στο επίπεδο (β) αναδόχων και (γ) ωφελούμενων από τις εν λόγω υπηρεσίες.

Επομένως στην περίπτωση που το σύνολο των δράσεων των υπό εξέταση προσκλήσεων ανατεθούν σε ανάδοχο/ους ο/οι οποίος/οι θα επιλεγούν μέσω ανοικτής δημόσιας διαγωνιστικής διαδικασίας, σύμφωνα με τις γενικές αρχές του ενωσιακού δικαίου περί ανοικτής, διαφανούς, αμερόληπτης και άνευ όρων διαδικασίας (ίση μεταχείριση υποψηφίων αναδόχων, διαφάνεια, δημοσιότητα της διαδικασίας, αναλογικός χαρακτήρας του ανταλλάγματος του αναδόχου, αρχή του πραγματικού ανταγωνισμού, αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης υπηρεσιών που παρέχονται από ανάλογους φορείς του εξωτερικού) και ο δικαιούχος δεν παρακρατεί κανένα ποσό (π.χ. για διαχειριστικά κόστη, προμήθεια εξοπλισμού ή άλλες δαπάνες), τότε δεν εκπληρώνεται η προϋπόθεση β) που αφορά την χορήγηση οικονομικού πλεονεκτήματος, και κατά συνέπεια δεν προκύπτουν ζητήματα κρατικών ενισχύσεων για τον δικαιούχο και τους αναδόχους. Για τους ωφελούμενους της Πρόσκλησης δεν τίθενται ζητήματα κρατικών ενισχύσεων καθώς αυτοί αποτελούν φυσικά πρόσωπα.

4. Επιπλέον στο σημείο 196 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής για την έννοια της Κρατικής Ενίσχυσης (2016/C 262/01) αναφέρεται ότι «Η Επιτροπή σε ορισμένες από τις αποφάσεις της έκρινε ότι, λόγω ειδικών περιστάσεων των υποθέσεων, το μέτρο είχε καθαρά τοπικό αντίκτυπο και κατά συνέπεια δεν επηρέαζε καθόλου τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών. Στις εν λόγω υποθέσεις η Επιτροπή διαπίστωσε, συγκεκριμένα, ότι ο δικαιούχος παρείχε αγαθά ή υπηρεσίες σε μια περιορισμένη περιοχή ενός κράτους μέλους και ήταν απίθανο να προσελκύσει πελάτες από άλλα κράτη μέλη, και ότι δεν μπορούσε να προβλεφθεί ότι το μέτρο δεν θα είχε παρά οριακές επιπτώσεις στις συνθήκες των διασυνοριακών επενδύσεων ή της εγκατάστασης».

Όπως διευκρινίζεται στο σημείο 210 της παρ. 7.2.2 της ίδιας Ανακοίνωσης, «η λογική που διέπει τις περιπτώσεις κατά τις οποίες η Επιτροπή έκρινε ότι ορισμένα μέτρα δεν είναι ικανά να επηρεάσουν τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών ... μπορεί επίσης να ενδείκνυται για κάποια δημόσια χρηματοδότηση υποδομής, ιδίως τοπικής ή δημοτικής υποδομής, ακόμη και αν αυτή αποτελεί αντικείμενο εμπορικής εκμετάλλευσης. Ένα καθοριστικό στοιχείο των περιπτώσεων αυτών θα ήταν η κάλυψη της, κατά κύριο λόγο, τοπικής ζήτησης, καθώς και τα

στοιχεία που αποδεικνύουν ότι οι διασυνοριακές επενδύσεις δεν είναι πιθανό να επηρεαστούν παρά μόνο οριακά. Στοιχεία που αποδεικνύουν ότι δεν επηρεάζονται οι εμπορικές συναλλαγές θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν δεδομένα που δείχνουν ότι υπάρχει μόνο περιορισμένη χρήση της υποδομής εκτός του κράτους μέλους και ότι οι διασυνοριακές επενδύσεις στην υπό εξέταση αγορά είναι ελάχιστες ή είναι απίθανο να επηρεαστούν αρνητικά».

Τα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη κατά την εξέταση του τοπικού χαρακτήρα ενός μέτρου περιλαμβάνουν κατά κύριο λόγο τα εξής:

- α) η δραστηριότητα του δικαιούχου αφορά την παροχή αγαθών και υπηρεσιών σε περιορισμένη γεωγραφική ζώνη επιρροής εντός ενός κράτους μέλους ή/και σε περιοχή με μικρό πληθυσμό,
- β) η δραστηριότητα του δικαιούχου, σε συνδυασμό με τον τοπικό χαρακτήρα και τη γεωγραφική θέση της, δείχνει να απευθύνεται κατά κύριο λόγο σε τοπικούς αποδέκτες λαμβάνοντας υπόψη το είδος και τα ειδικά (εγγενή) χαρακτηριστικά της δραστηριότητας, τον αριθμό και τον τόπο κατοικίας των χρηστών/πελατών του προϊόντος/υπηρεσίας, καθώς και το αμελητέο ποσοστό των πελατών από άλλα κράτη μέλη,
- γ) η κρατική χρηματοδότηση της δραστηριότητας θα έχει αμελητέο αντίκτυπο στις αγορές και τους καταναλωτές, καθώς δεν προβλέπεται ότι θα προσελκύσει επενδυτές από άλλα κράτη μέλη που θα θελήσουν να εγκατασταθούν στην εν λόγω περιοχή, για να παρέχουν τη δραστηριότητα αυτή.

Προκειμένου να αξιολογηθεί εάν, στην περίπτωση της κρατικής χρηματοδότησης μιας δραστηριότητας, συντρέχουν τα προαναφερθέντα κριτήρια, οπότε δεν επηρεάζεται το ενδοενωσιακό εμπόριο, η Επιτροπή έχει εξετάσει τις παρακάτω παραμέτρους:

- Την περιορισμένη περιοχή εντός του κράτους μέλους όπου δραστηριοποιείται η επιχείρηση και τον μικρό πληθυσμό της περιοχής αυτής. Το ότι η δραστηριότητα του δικαιούχου απευθύνεται κατά κύριο λόγο σε τοπικούς πελάτες, λαμβάνοντας υπόψη το είδος και τα ειδικά (εγγενή) χαρακτηριστικά (π.χ. γλώσσα) της δραστηριότητας, τον αριθμό και τον τόπο κατοικίας των χρηστών/πελατών του προϊόντος/υπηρεσίας, καθώς και το αμελητέο ποσοστό των πελατών από άλλα κράτη μέλη.
- Τον σκοπό του μέτρου που πρέπει να είναι άλλος από την αύξηση των δραστηριοτήτων του δικαιούχου (γιατί τότε θα μπορούσε να προσελκύσει επενδυτές από άλλα κράτη μέλη).
- Τυχόν ενδείξεις για ενδιαφέρον επενδυτών από άλλα κράτη μέλη να παρέχουν παρόμοιες υπηρεσίες/προϊόντα.
- Την κατάσταση της σχετικής αγοράς εν γένει (τοπική και όχι διεθνής) τόσο για τον δικαιούχο όσο και για τους ανταγωνιστές του και την κατάσταση του δικαιούχου (κύκλος εργασιών, δυναμικότητα υποδομών, μερίδιο αγοράς).

- Το χαμηλό ποσό της κρατικής χρηματοδότησης.

Ωστόσο, σύμφωνα με τα σημεία 189-192 της ως άνω Ανακοίνωσης, όταν ένα πλεονέκτημα χορηγείται σε επιχείρηση που δραστηριοποιείται σε αγορά ανοικτή στον ανταγωνισμό, καταρχήν θεωρείται ότι νοθεύει τον ανταγωνισμό και ότι είναι ικανό να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, ακόμη και όταν η επιχείρηση παρέχει μόνον τοπικές ή περιφερειακές υπηρεσίες και δεν παρέχει καμία υπηρεσία εκτός της χώρας προέλευσης, καθώς επιχειρήσεις άλλων κρατών-μελών θα μπορούσαν ενδεχομένως να ενδιαφερθούν να παράσχουν αυτές τις τοπικές υπηρεσίες (και μέσω του δικαιώματος εγκατάστασης).

Επομένως, ο τοπικός χαρακτήρας ενός μέτρου κρατικής χρηματοδότησης προς μία επιχείρηση, εάν μπορεί με βάση τις προβλέψιμες συνέπειές του, να επηρεάσει τις ενδοενοσιακές συναλλαγές, αξιολογείται κάθε φορά *ad hoc*, προκειμένου να διευκρινιστεί εάν η χρηματοδότηση αποτελεί κρατική ενίσχυση.

5. Στη περίπτωση κατά την οποία δεν δύναται να τεκμηριωθεί είτε η μη χορήγηση οικονομικού πλεονεκτήματος, είτε ο τοπικός αντίκτυπος των παρεχόμενων υπηρεσιών σύμφωνα με τις ανωτέρω παρ. 3 και 4, τότε ενδεχομένως θα μπορούσαν να καταστούν συμβατές οι προτεινόμενες δράσεις υπό το πλαίσιο των υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος (ΥΓΟΣ).

Ελλείψει ειδικών κανόνων της Ένωσης που προσδιορίζουν το πεδίο για την ύπαρξη ΥΓΟΣ, τα κράτη μέλη διαθέτουν μεγάλη διακριτική ευχέρεια όσον αφορά τον χαρακτηρισμό μιας συγκεκριμένης υπηρεσίας ως ΥΓΟΣ και τη χορήγηση αντιστάθμισης στον πάροχο υπηρεσίας. Οι σχετικές υπηρεσίες παρέχουν ολοκληρωμένη υποστήριξη σε ευάλωτες ομάδες πληθυσμού μέσα από ένα ευρύ πλέγμα δράσεων, οι οποίες καλύπτουν συμπληρωματικά διαφορετικές ανάγκες τους. Πρόκειται για σημαντικές υπηρεσίες που προάγουν την κοινωνική συνοχή και παρέχουν εξατομικευμένη βοήθεια, βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης, προστασία της ανθρώπινης υγείας και ζωής ώστε να διασφαλιστούν τα θεμελιώδη δικαιώματά των πολιτών και οι οποίες είναι Κοινωνικές Υπηρεσίες Κοινής Ωφέλειας (ΚΥΚΩ) οικονομικού χαρακτήρα, που συνιστούν ΥΓΟΣ.

Η χρηματοδότηση των σχετικών υπηρεσιών συνιστά συμβιβάσιμη ενίσχυση που απαλλάσσεται της κοινοποίησης εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις είτε της «Απόφασης» 2012/21/ΕΕ περί ΥΓΟΣ είτε του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2832 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 (ενισχύσεις ήσσονος σημασίας οι οποίες χορηγούνται σε επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος).

Για τον έλεγχο της πλήρωσης των διατάξεων της ως άνω αναφερόμενης απόφασης και της υποβολής όλων των πληροφοριών και στοιχείων που απαιτούνται από το εν λόγω θεσμικό πλαίσιο

της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υποβάλλονται οι «εκθέσεις τεκμηρίωσης συμβατότητας ΥΓΟΣ», σύμφωνα με τα αναφερόμενα στη με αρ. πρωτ. 31523/ΕΥΚΕ 446/19-3-2018 επιστολή της ΕΥΚΕ.

Επισημαίνεται ότι στις Εκθέσεις Τεκμηρίωσης Συμβατότητας ΥΓΟΣ που αποτελούν μέρος της πράξης ανάθεσης ΥΓΟΣ, η περιγραφή των παρεχόμενων υπηρεσιών πρέπει να είναι απόλυτα σαφής και ακριβής τόσο ως προς το είδος των υπηρεσιών όσο και προς τις ποσότητες αλλά και το απαιτούμενο κόστος. Η μη σαφής περιγραφή εκ των προτέρων του αντικειμένου της ΥΓΟΣ, ενδέχεται να δημιουργήσει προβλήματα στον προσδιορισμό των παραμέτρων αντιστάθμισης και στον υπολογισμό του ποσού της αντιστάθμισης που πρέπει να συντελείται προϋπολογιστικά σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο των ΥΓΟΣ.

6. Όσον αφορά στους τυχόν αναδόχους, προκειμένου να μην τεθούν ζητήματα κρατικών ενισχύσεων, πρέπει οι προμήθειες/υπηρεσίες/εργολαβίες, να πραγματοποιηθούν μέσω ανοικτής, διαφανούς, αμερόληπτης και άνευ όρων διαγωνιστικής διαδικασίας, με βάση τις διατάξεις της ισχύουσας εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας περί σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών.

7. Με βάση τα ανωτέρω αναφερόμενα, στις Προσκλήσεις έχει καθοριστεί ορθά το θεσμικό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων σύμφωνα με το οποίο δύναται να εξεταστούν οι πράξεις που θα υποβληθούν προς χρηματοδότηση. Ωστόσο, στο κεφάλαιο 3 «Επιλεξιμότητα» και των δύο προσκλήσεων και ειδικότερα στο σημείο 3.4 να προστεθεί το εδάφιο «με την επιφύλαξη της τήρησης των κανόνων του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων».

Επίσης στο σημείο 3.5 «Ειδικότεροι κανόνες επιλεξιμότητας», θα πρέπει να προστεθούν τα παρακάτω εδάφια:

- ✓ Έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, θα εξεταστούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01). Στις περιπτώσεις αυτές, προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης της προτεινόμενης δράσης να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διεπιδότηση ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων.

Προκειμένου να επιβεβαιωθεί η συμβατότητα του έργου με το δίκαιο του ανταγωνισμού, πρέπει κατά την υποβολή των προτάσεων οι δυνητικοί δικαιούχοι να υποβάλλουν στοιχεία τα οποία διασφαλίζουν ότι η χρηματοδότηση του έργου δεν απειλεί να νοθεύσει τον

ανταγωνισμό ή να έχει επιπτώσεις στις συναλλαγές. Προκειμένου να αποφευχθεί η χορήγηση οικονομικού πλεονεκτήματος κατά την προμήθεια αγαθών ή υπηρεσιών στο πλαίσιο υλοποίησης έργων, είναι αναγκαίο οι προμήθειες / υπηρεσίες /εργολαβίες να πραγματοποιηθούν μέσω ανοικτής, διαφανούς, αμερόληπτης και άνευ όρων διαγωνιστικής διαδικασίας, με βάση τις διατάξεις της ισχύουσας εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας περί σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών.

- ✓ Επισημαίνεται ότι, στην περίπτωση που στις προτεινόμενες δράσεις περιλαμβάνεται και προμήθεια εξοπλισμού, ο οποίος θα παραμείνει στην κυριότητα/ιδιοκτησία του δικαιούχου μετά την ολοκλήρωση του έργου, τότε θα πρέπει είτε να διασφαλισθεί ότι ο εν λόγω εξοπλισμός δεν θα χρησιμοποιηθεί για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας (έως το χρόνο απόσβεσης του πάγιου εξοπλισμού), είτε η υπολειμματική αξία του εξοπλισμού να ληφθεί υπόψη ως έσοδο για τον υπολογισμό της ενίσχυσης.
- ✓ Έργα που συνιστούν ειδικές περιπτώσεις άσκησης οικονομικών δραστηριοτήτων, οι οποίες παράγουν αποτελέσματα προς το γενικό δημόσιο όφελος και δεν θα μπορούσαν να παρασχεθούν από την αγορά χωρίς την παρέμβαση του κράτους, είναι δυνατόν να συνιστούν Υπηρεσίες Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ) που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης.

Στις περιπτώσεις των ΥΓΟΣ το ύψος της δημόσιας χρηματοδότησης του έργου προσδιορίζεται μέσω κατάλληλης χρηματοοικονομικής ανάλυσης προσδιορισμού της αντιστάθμισης, σύμφωνα με το εφαρμοζόμενο δίκαιο των ΥΓΟΣ.

8. Υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην με αρ. πρωτ. 99801/ΕΥΚΕ-ΧΕ1162/27-10-2023 Εγκύκλιο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων»:

- ✓ Μετά την υποβολή των μεμονωμένων προτάσεων, κάθε πρόταση πρέπει να εξετάζεται διακριτά αναφορικά με την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης και την τήρηση των κανόνων του ανταγωνισμού.
- ✓ Για την αξιολόγηση της πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας της πράξης με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων, είναι αναγκαίο να συμπληρώνεται η λίστα ελέγχου περί ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης που έχει κοινοποιηθεί με την με αρ. πρωτ. 115150/ΕΥΚΕ4023/2.11.2016

Η παρούσα γνωμοδότηση παρέχεται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΕΥΚΕ και περιορίζεται στην παροχή απόψεων σχετικά με τη συμμόρφωση του υπό κρίση μέτρου ενίσχυσης με τους κανόνες Ανταγωνισμού και Κρατικών Ενισχύσεων της ΕΕ. Επισημαίνεται ότι δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της ΕΥΚΕ η αξιολόγηση οποιαδήποτε άλλης πτυχής του μέτρου ενίσχυσης, περιλαμβανομένων θεμάτων που άπτονται του δικαίου περί δημοσίων συμβάσεων.

Οι απόψεις της ΕΥΚΕ βασίζονται αποκλειστικά στις πληροφορίες που παρείχε εγγράφως η οικεία Διαχειριστική Αρχή. Εάν οι παρασχεθείσες πληροφορίες αποδειχθούν ελλιπείς ή εσφαλμένες, ή το μέτρο ενίσχυσης δεν υλοποιηθεί σύμφωνα με τις παρεχόμενες πληροφορίες, η ΕΥΚΕ διατηρεί το δικαίωμα να επανεξετάσει τις απόψεις της σε σχέση με αυτές που εκφράζονται στο παρόν έγγραφο.

Παραμένουμε στην διάθεσή σας για κάθε αναγκαία διευκρίνιση.

Ο Προϊστάμενος της ΕΥΚΕ-ΧΕ

Ευάγγελος Στουραϊτης

Εσωτερική Διανομή (Ηλεκτρονικά):

- Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ
- Γραφείο Γενικής Διεύθυνσης Θεσμικής και Επιχειρησιακής Υποστήριξης
- ΕΥΚΕ - ΧΕ

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

